

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОГРАФІЯ, ЕКОЛОГІЯ, ГЕНЕЗИС ТА ОХОРОНА ҐРУНТІВ

Рівень вищої освіти—перший (освітньо-професійний)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “29” серпня 2024_р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Географія, екологія, генезис та охорона ґрунтів
Викладач	Григорів Ярослава Ярославівна
Контактний телефон	(0342) 59-61-66 ; (0342)59-61-72 ,
E-mail викладача	slava.hryhoriv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Освітній рівень	бакалавр
Обсяг дисципліни	<u> 6 </u> кредити ЄКТС, 180 <u> </u> год.
Курс / семестр	4/7
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Дисципліна охоплює комплексне вивчення ґрунтів як природного ресурсу, їхнього географічного поширення, екологічних функцій, процесів ґрунтоутворення та заходів щодо їх збереження.

У рамках курсу студенти знайомляться з основами ґрунтової географії, закономірностями поширення ґрунтів у різних природно-кліматичних зонах, механізмами їх утворення та трансформації під впливом природних і антропогенних факторів. Особлива увага приділяється екологічним аспектам деградації ґрунтів, таким як ерозія, засолення, виснаження, забруднення, а також сучасним методам їхньої охорони та відновлення.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу — формування у студентів розуміння того, що кожна конкретна агротехнологія це цілісна, чітко визначена і науково-обґрунтована система з комплексом доцільних, взаємопов'язаних елементів та з відповідним комплексним матеріально-технічним забезпеченням.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Дослідити географічне поширення основних типів ґрунтів.
- Вивчити процеси ґрунтоутворення та чинники, що їх визначають.
- Оцінити екологічний стан ґрунтів і вплив людської діяльності на їх якість.
- Ознайомитися з методами моніторингу, охорони та відновлення ґрунтових ресурсів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництва, землеробства, селекції та насінництва, агрохімії, плодівництва, овочівництва, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

Програмні результати навчання

ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

5. Організація навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість
Лекції	30
Практичні заняття	30
Самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Нормативна/вибіркова
7	201 Агрономія	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	Практ. роб.	Сам.роб
1. Вступ до курсу. Ґрунт як природне тіло: його склад, будова та властивості.	2	2	10
2. Генезис ґрунтів. Основні теорії ґрунтоутворення.	2	2	10
3. Географія ґрунтів світу та України. Основні ґрунтові зони світу. Ґрунти України: основні типи, їх поширення та властивості.	4	4	10
4. Екологічні функції ґрунтів.	4	4	10
5. Основні види ґрунтової деградації (ерозія, засолення, виснаження, забруднення). Оцінка стійкості ґрунтів до деградаційних процесів	2	2	10
6. Вплив антропогенної діяльності на ґрунти. Аналіз впливу господарської діяльності на стан ґрунтів.	2	2	10
7. Глобальні та регіональні проблеми деградації ґрунтів.	2	2	10
8. Технології раціонального використання земельних ресурсів. Оцінка ефективності заходів охорони ґрунтів.	2	2	10
9. Біологічні, агротехнічні та інженерні заходи збереження ґрунтів.	2	2	10
10. Законодавче регулювання охорони ґрунтів. Розробка стратегії раціонального використання земель	2	2	10
11. Сучасні методи дослідження ґрунтів. Робота з ґрунтовими базами даних.	4	4	10
12. Використання дистанційного зондування та ГІС-технологій. Аналіз ґрунтових карт за допомогою ГІС	2	2	10

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи (лютий – червень): 1) активність на практичному занятті – 1 бал; 2) усні відповіді на практичних заняттях з використанням презентацій; підготовка доповідей. тощо – максимально - 5 балів (обов'язковою є п'ять оцінок із 7
---	---

	<p>практичних занять); 3) контрольна робота (письмова форма/дистанційна із використанням комп'ютерних технологій) – максимально 5 балів. 4) самостійна робота – здійснюється як в аудиторний так і поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем (максимально -25 балів). Мінімальна кількість балів допуску до заліку – 25 балів Максимальна кількість балів допуску до заліку – 50 балів Залік – 50 балів Підсумкова оцінка – максимум 100 балів (мінімум 50 балів)</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Обов'язковим є написання однієї контрольної роботи. Результат роботи оцінюється максимально - 5 балів. Контрольна робота – охоплює матеріал лекційних тем. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 80 хв. (в межах семінарського заняття) / або у дистанційній формі із використанням тестових технологій (Структура тесту: Загальна кількість питань - 40; На одне поставлене питання є чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна). Критерії оцінювання: Контрольна робота максимально оцінюється у 5 балів. При цьому, 5 балів виставляється, коли усі питання розкриті повністю, наведені конкретні приклади описаних понять та феноменів з ґрунтовним аналізом їх характерних особливостей. 4 бали – питання розкриті не в повній мірі, з мінімальною кількістю прикладів та характерних особливостей, проте студент дав відповіді на всі питання. 3 б. - студент не дав відповідь на два питання, проте дав часткові відповіді на решта питань 2 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання контрольної роботи або не розкрив зміст жодного із питань.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав студент. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Залік Форма здачі: комбінований</p>
<p>7. Політика навчальної дисципліни</p>	
<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодекс честі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:</p>

	самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Відвідування занять	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

8. Ресурсне забезпечення

<ol style="list-style-type: none"> 1. Герасимов І. П., Гречухін С. І. Генезис, географія і класифікація ґрунтів. Київ: Наукова думка, 1980. 416 с. 2. Крупський І. М., Смілянець О. О. Ґрунтознавство: підручник. Київ: Вища освіта, 2018. 312 с. 3. Позняк С. П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 376 с. 4. Таргонський Ф. М., Швець В. Г., Поркуян О. Г. Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства. Одеса: ОНУ, 2015. 245 с. 5. Басалаєва О. В., Бондар І. І. Агроєкологія та охорона ґрунтів. Київ: Агроосвіта, 2017. 278 с. 6. Грінченко Т. О., Бабич Л. О. Екологія ґрунтів. Київ: Наукова думка, 2013. 312 с. 7. Brady N. C., Weil R. R. The Nature and Properties of Soils. 15th ed. Pearson, 2017. 1100 p. 8. Hillel D. Soil in the Environment: Crucible of Terrestrial Life. Academic Press, 2008. 320 p. 9. Jenny H. Factors of Soil Formation: A System of Quantitative Pedology. Dover

Publications, 1994. 281 p.

Викладач

Ярослава ГРИГОРІВ